

2 PERUSOPETUS YLEISSIVISTYKSEN PERUSTANA

Sotungin koulussa kuljetaan yksilön rinnalla.

Kasvatamme tulevaisuuteen katsovia, elinikäisiä oppijoita, jotka arvostavat itseään, toisiaan ja ympäristöään ja ovat vastuullisia sekä tuntevat omat vahvuutensa.

Koulumme on avoin ja turvallinen. Kehittyvässä koulussamme on halua kokeilla, uskallusta erehtyä ja suunnitelmallisuutta toteuttaa uusia asioita.

Haluamme olla kaikkien koulu – koulu, josta jää hyvät muistot.

Sotungissa tavoitteena on taata oppilaille perustaitojen hallitseminen ja riittävä yleissivistyksen taso sekä mahdollisuus osallistua koulun arjen kehittämiseen. Oppilaat ovat aktiivisia toimijoita, jotka osaavat opiskella sekä itsenäisesti että ryhmässä. Tämä sisältää myös toisten kunnioittamisen yksilönä ja yhteisön osana, erilaisten näkemysten kohtaamisen ja ymmärtämisen, mielipiteiden rakentavan esittämisen ja ryhmän jäseneksi ottamisen. Oppilaita rohkaistaan asettamaan oppimiselle omia tavoitteita ja arvioimaan realistisesti omaa osaamistaan sekä omia työskentelytapoja. Oppimisen iloon vaikuttavat erilaiset työtavat, monipuoliset oppimisympäristöt sekä koulun arviointi- ja palautekäytänteet.

Oppilaille kerrotaan selkeät oppimistavoitteet ja heitä kasvatetaan ja ohjataan sitoutumaan sinnikkääseen työskentelyyn ja yritteliäisyyteen. Koulussa on tarkoitus omaksua elinikäisiä oppimisen taitoja, joita tarvitaan tulevaisuudessa, sekä harjoitella arjen hallintaa. Tavoitteena on saada oppilaat huomioimaan myös ympäristöön kohdistuva kuormitus ja omien tekojen vaikutus niin ihmisiin kuin ympäristöön lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa.

Opettajan rooli on ohjata oppilasta oikeaan suuntaan ja olla tämän tukena huomioiden oppilaan omat lähtökohdat. Opettaja on oppimisen ohjaaja, rohkaiseva kannustaja ja realistisen palautteen antaja.

Arvoperusta näkyy siinä, miten työyhteisö toimii ja miten kohtaamme toisemme joka päivä. Todelliset arvot näkyvät arjessa, joten jotta oppilaamme voivat hyvin, työyhteisön tulee jakaa ne. Uudet oppilaat ja opettajat perehdytetään arvoihimme ottamalla heidät lämpimästi vastaan. Oppilaat saavat tarvitsemaansa ohjausta ja tukea. Tätä arvioidaan erilaisilla kyselytutkimuksilla, kouluviihtyvyyksikyselyillä, vanhempainilloissa sekä arviointikeskusteluissa.

Toisten kunnioittaminen ja arvostaminen näkyvät käytöksessä niin oppitunneilla, välituntitilanteissa kuin koulun tilaisuuksissa. Oppilaat osallistetaan koulun sääntöjen, oppimistavoitteiden ja juhlien suunnitteluun. Kun oppilaalla on mahdollisuus vaikuttaa, hän myös sitoutuu: yhdessä suunniteltua ja toteutettua ympäristöä on helpompi arvostaa.

3 PERUSOPETUKSEN TEHTÄVÄ JA YLEISET TAVOITTEET

Perusopetuksen tavoitteena on laaja-alainen osaaminen. Sillä tarkoitetaan tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostamaa kokonaisuutta. Laaja-alainen osaaminen koostuu seitsemästä kokonaisuudesta, jotka ovat

- ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)
- kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)
- itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)

- monilukutaito (L4)
- tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)
- työelämätaidot ja yrittäjäyys (L6)
- osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7).

Näillä kokonaisuuksilla on useita yhtymäkohtia toisiinsa, joten olemme kuvanneet laaja-alaisen osaamisen yhtenäisenä kokonaisuutena.

Sotungin koulussa oppilas on aktiivinen toimija. Tavoitteena on, että oppilaalle muodostuu realistinen käsitys itsestään oppijana. Hänelle kehittyy hyvä itseluottamus, ja hän uskoo omiin kykyihinsä. Nämä yhdessä luovat pohjan elinikäiselle oppimiselle. Oppilas on itseohjautuva ja ottaa vastuuta omasta opiskelustaan. Hänellä on myös halu vaikuttaa ympäristöönsä ja yhteisiin asioihin.

Oppilas osaa suhtautua tietoon kriittisesti. Tiedon etsiminen, jäsentäminen ja omat ajatukset yhdistettynä toisten ajatuksiin luovat uutta ajattelua ja oppimista. Oppilaita opastetaan käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa vastuullisesti ja turvallisesti. Tärkeää on asian ymmärtäminen, ei vain mekaaninen tuottaminen ja ulkoa opettelu. Tästä esimerkkinä on erilaisten tekstien lukeminen ja tuottaminen eri aineiden oppitunneilla.

Kielitietoisessa koulussa jokainen opettaja on samalla suomenopettaja. Hän opettaa oman aineensa kautta suomen kieltä ja termistöä, joka liittyy omaan opetettavaan aineeseen. Oman äidinkielen käyttöä tuetaan niin, että oppilas saa hyödyntää esimerkiksi omalla kielellään julkaistua materiaalia. Aineenopettajat opettavat omien aineidensa tiedonalojen kieltä.

Sotungissa oppilaat pääsevät vaikuttamaan toimintaan muun muassa vertaisopetuksen, ympäristöryhmän, ruokaraadin, oppilaskunnan hallituksen, päiväinfon ja tukioppilastoiminnan kautta.

Opetuksessa korostetaan oppilaiden vastuuta itsestään, opinnoistaan, toisista ihmisistä ja ympäristöstä. Oppilaita kannustetaan ahkeruuteen, luovaan ajatteluun ja ongelmanratkaisuun. Tavoitteellinen opiskelu edellyttää arjen taitojen hallintaa, realistisia aikatauluja ja tavoitteita sekä sosiaalisten taitojen hallintaa. Tavoitteena on ymmärrys siitä, että oikeuksien myötä tulevat myös velvollisuudet, joista esimerkkeinä oman talouden hallinta ja itsestä huolehtimisen taidot sekä fyysinen että psyykkinen terveys.

Tavoitteena on saada oppilaiden selkäreppuun reflektiivisyyttä, kriittisyyttä, itsearviointitaitoja, pitkäjänteisyyttä ja luottamusta omiin taitoihin. Oppilaita ohjataan arvostamaan tiedonhankintaa ja opiskelua, jotta oppilas kokee taitojen karttumisen palkitsevana ja osaa myös soveltaa tietojaan ja taitojaan uusissa asiayhteyksissä.

Osallisuuden toteutumista arvioidaan arviointikeskusteluissa ja erilaisilla kyselyillä (esim. kouluviihtyvyys- ja kouluterveyskyselyillä). Kyselyiden tuloksia käsitellään oppilas- ja opettajakunnan kokouksissa ja koulun toimintaa kehitetään tulosten pohjalta. Arviointia kehitetään valitsemalla vuosittain yksi laaja-alaisen osaamisen osa-alue seurannan kohteeksi. Tässä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan kaupungin kehittämiskohteita ja painopistealueita.

4 YHTENÄISEN PERUSOPETUKSEN TOIMINTAKULTTUURI

Sotungin koulun rakenne muuttuu lukuvuoden 2016–2017 alusta, jolloin koulussamme opiskelevat luokat 4–9 ja jatkossa luokat 5–9. Tämä aiheuttaa muutoksia koulun oppimisympäristöön ja työtapoihin. Toimintakulttuurin, oppimisympäristöjen ja työtapojen kehittämisen tavoitteet määritellään näin ollen lukuvuosisuunnitelmassa lukuvuosittain

käytettävissä olevien resurssien ja henkilökunnan erikoisosaamisen mukaan. Koko kouluyhteisön hyvinvointi edellyttää siirtymävaiheiden hyvää suunnittelua ja valmistelua yhdessä, ala- ja yläkoulujen yhteistyönä. Tavoitteena on toimivaan ja joustavaan toimintakulttuuriin siirtyminen ja yhtenäisen koulupolun jatkumo, jonka piirissä kaikilla on mahdollisuus opiskella ja kasvaa turvallisessa ympäristössä.

Toimintakulttuurin kehittäminen tapahtuu vuorovaikutuksessa oppilaiden kanssa. Myös opettaja oppii oppilailtaan. Opettaja ei ole vain opin antaja ja tiedon jakaja, vaan kanssaoppija. Tällöin hän on myös avoin oppilaan ehdotuksille työtavoista. Opetus perustuu jatkuvaan dialogiin oppilaiden kanssa. Tarkoituksena on kirkastaa ja osoittaa, miksi oppilaat opiskelevat juuri kyseistä kokonaisuutta ja antaa käytännön esimerkkejä, mihin kyseistä taitoa tarvitaan ja miten sitä voi käyttää koulun ulkopuolella ja jatko-opinnoissa. Tavoitteena on aktiivinen oppilas, joka haluaa vaikuttaa kouluunsa ja koulunkäyntiinsä.

Oppimisympäristöjen osalta pyritään resurssien ja mahdollisuuksien mukaan toiminnalliseen oppimiseen ja tuetaan oppilaiden osallisuutta sekä kannustetaan TVT:n käyttöön ja oppiainerajojen rikkomiseen.

Jokaisen oppilaan opintoihin sisältyy lukuvuosittain vähintään yksi monialainen oppimiskokonaisuus, jonka suunnitteluun oppilaat osallistuvat. Se voidaan järjestää esimerkiksi projektipäivinä tai -viikkoina, jolloin opiskellaan lukujärjestykseen sitomattomasti oppiainerajat ylittäviä aihekokonaisuuksia tai taitoja (esim. mediataidot, ympäristökasvatus, hyvinvointi, ilmastonmuutos, erilaiset omaan elämään ja elinympäristöön liittyvät teemat). Monialaisten oppimiskokonaisuuksien aikana hyödynnetään monipuolisesti erilaisia oppimisympäristöjä ja työtapoja (esimerkiksi ilmiöpohjaista oppimista, pelillisyyttä, paja- tai pistetyöskentelyä, oppimispäiväkirjaa, yksilöllistä oppimista, käänteisopetusta, portfoliotyöskentelyä). Monialaisuutta toteutetaan jatkuvasti myös eheyttämällä opetusta, jolloin tarkastellaan erilaisia ilmiöitä ja teemoja kokonaisuuksina. Aidosti monialaisen opetuksen ja oppimisen varmistamiseksi opettajat tutustuvat myös muiden kuin opettamiensa aineiden opetussuunnitelmiin ja keskeisiin sisältöihin.

Sotungin koulussa on hyvinvointikansio, jota päivitetään säännöllisesti. Kansio sisältää hyvinvointisuunnitelman, turvallisuusohjeita ja oppilashuoltoon liittyviä lakisäätteisiä toimintamalleja.

5 OPPIMISTA JA HYVINVOINTIA EDISTÄVÄ KOULUTYÖN JÄRJESTÄMINEN

5.1 Yhteinen vastuu koulupäivästä

Sotungissa hyvä koulupäivä alkaa siitä, että oppilas tulee mielellään kouluun. Oppilas viihtyy koulussa, jossa hänellä on turvallinen ja hyvä olo kannustavassa ja kunnioittavassa yhteisössä. Koulun aikuiset ovat kiinnostuneita oppilaiden elämästä ja mielipiteistä. Turvallisessa yhteisössä ennaltaehkäistään onnettomuuksia ja ristiriitoja, mutta harjoitellaan myös niiden kohtaamista. Oppilaita ohjataan käyttäytymään toivotulla tavalla ja esittämään mielipiteensä rakentavasti.

Henkilökunta noudattaa yhteisiä käytänteitä ja toimii aktiivisesti yhdessä oppilaiden kanssa kiusaamistapausten ennaltaehkäisemiseksi. Jokaisella Sotungin koulun aikuisella on velvollisuus puuttua tietoonsa tulleeseen koulukiusaamiseen. Oppilaita kannustetaan kertomaan aikuiselle, jos heillä herää huoli oppilastoverinsa hyvinvoinnista.

Viihtyvyyttä pyritään lisäämään osallistamalla ja sitouttamalla kaikki kouluyhteisön jäsenet. Yhteinen vastuu ja konkreettinen arkiympäristöstä huolehtiminen ja sen kunnioittaminen ovat tärkeä osa turvallisen ja viihtyisän koulun luomisessa ja ylläpitämisessä.

Oppilaiden mielipiteet huomioidaan työskentely-ympäristön ja välitunninviettopaikkojen suunnittelussa. Otamme huomioon oppilaiden ajatukset työskentelytapojen valinnassa. Olemme valmiita kokeilemaan erilaisia, uusia oppimismenetelmiä. Arviointikeskusteluissa kuuntelemme sekä oppilaiden että vanhempien ajatuksia.

Oppilaille järjestetään yhteistyötaitoja kehittävää ja ryhmäytymistä tukevaa toimintaa lukuvuoden aikana. Tukioppilaiden tai kummioppilaiden, oppilaskunnan hallituksen ja ympäristöryhmän toiminta luovat positiivista ilmapiiriä ja oppilaat ovat aktiivisesti mukana luomassa erilaisia tapahtumia ja aktiviteetteja, joita järjestetään ympäri vuoden. Tapahtumat ja toiminta täsmennetään lukuvuosisuunnitelmassa.

5.2 Yhteistyö

Oppilaiden osallisuus

Sotungin koulussa on aktiivisesti toimiva oppilaskunta, jonka toiminnan kautta oppilaat pääsevät vaikuttamaan koulun arkeen ja järjestämään erilaisia tapahtumia. Jokaisella luokalla on luottamusoppilas. Lisäksi koulussamme on ympäristöryhmä, johon oppilaat pääsevät halutessaan mukaan. Ympäristöryhmä suunnittelee ympäristövastuullista toimintaa. Koulussamme järjestetään säännöllisesti ympäristökasvatukseen liittyviä tietoisuuksia ja tapahtumia. Toimintaa täsmennetään lukuvuosisuunnitelmassa.

Oppilaiden osallisuutta on kuvattu myös luvuissa kaksi, kolme ja neljä osana perusopetuksen tavoitteita ja koulun toimintakulttuuria.

Kodin ja koulun yhteistyö

Koulumme käytäntönä on, että oppilas ja hänen huoltajansa tavataan vuosittain arviointikeskustelussa. Tässä yhteydessä laaditaan arviointikeskustelu-, oppimissuunnitelma- tai HOJKS-lomake, kunkin oppilaan tarpeiden mukaan. Oppilaan ja vanhempien kanssa sovitaan yhteiset opiskelu- ja koulunkäynnin tavoitteet, joihin kaikki osapuolet sitoutuvat.

Koulussamme järjestetään vuosittain vanhemmille suunnattuja tilaisuuksia, kuten vuosiluokittaiset vanhempainillat. Niiden järjestämiseen voivat osallistua erilaiset yhteistyötahot ja vierailijat. Vuosittain järjestetään myös kodin ja koulun yhteistyöpäivä. Nämä täsmennetään lukuvuosisuunnitelmassa.

Wilma on ensisijainen yhteydenpitoväline kodin ja koulun välisessä yhteistyössä. Oppilaita kannustetaan Wilman käyttöön, koska oppiaineita koskeva informaatio (esim. oppituntien aiheet, kotitehtävät, kokeet) on siellä helposti saatavilla.

Sotungin koulu kannustaa huoltajia osallistumaan vanhempainyhdistyksen toimintaan.

5.3. Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö

Asiaa käsitellään toisessa asiakirjassa. Asiakirjaan tulee viittaus opetussuunnitelmassa.

5.4 Opetuksen järjestämistapoja

Yhdysluokkaopetus

Sotungin koulussa yhdysluokkaopetuksen vuosikohtaiset järjestelyt täsmennetään lukuvuosisuunnitelmassa.

Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus

Sotungin koulussa etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen järjestelyt täsmennetään tarpeen mukaan lukuvuosisuunnitelmassa.

Joustava perusopetus

Sotungin koulussa toimii alueellinen JOPO-luokka. Sen opetusjärjestelyt, oppilasvalinta ja arviointi kuvataan Vantaan kaupunkitasoisessa opetussuunnitelmassa.

Opetus erityisissä tilanteissa

Mikäli oppilas tarvitsee opetuksellisia erityisjärjestelyjä, ne kuvataan tarkemmin hänen oppimissuunnitelmassaan tai HOJKS:ssaan.

5.5 Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta

Kirjastopalvelut

Koulussamme on yhteinen kirjasto Sotungin lukion kanssa. Kirjasto kuuluu Helmet-järjestelmään, mikä edellyttää Helmet-kirjastokorttia.

Liikuntapalvelut

Koulun sijainti Hakunilan urheilupuiston vieressä mahdollistaa monipuolisen lajikirjon liikunnanopetukselle. Sotungin koulu on mukana Urhea-yhteistyöverkostossa, joka tukee nuoria huipulle tähtääviä urheilijoita. Sotungin koulussa Urhea-yhteistyötä toteutetaan joustavin opetusjärjestelyin.

Vantaan seurakunnat

Yhteistyö Hakunilan seurakunnan kanssa kuvataan tarkemmin lukuvuosisuunnitelmassa. Tästä esimerkkeinä ovat joulu- ja kevätkirjot sekä oppilaiden ryhmäytymistä tukeva toiminta.

Koulun kerhotoiminta

Vuosittain toteutuvat kerhot täsmennetään lukuvuosisuunnitelmassa.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Sotungin koulussa ei ole aamu- eikä iltapäivätoimintaa.

Kouluruokailu

Sotungin koulussa toimii ruokaraati, johon kuuluu oppilaita, opettaja ja keittiöhenkilökunnan edustaja. Raati kehittää kouluruokailua arviointikyselyin ja ideoimalla ruokahetken viihtyisyyden parantamista. Koulussa järjestetään mahdollisuuksien mukaan toiveruokapäiviä. Keittiön tarjonnassa pyritään huomioimaan myös kalenterivuoden juhlat.

Koulumatkat ja koulukuljetukset

Sotungin koulu tekee tiivistä yhteistyötä lähipoliisin kanssa. Koulussa järjestetään liikenneturvallisuuteen liittyviä koulutuksia, jotka tarkennetaan lukuvuosisuunnitelmassa.

6 OPPIMISEN ARVIOINTI

Sotungin koulussa arvioinnin tavoitteena on ohjata oppilasta tunnistamaan vahvuutensa ja kiinnittämään huomiota kehitystä kaipaaviin taitoihin. Arviointi tukee opiskelua ja oppimista. Jotta näihin tavoitteisiin päästään, arvioinnin tulee olla monipuolista ja jatkuvaa. Arvioinnin kohteina ovat esimerkiksi

- kotitehtävät
- monilukutaitoa vaativat tehtävät (esim. portfolio, tutkielma, seinätyö, video)
- suulliset esitykset
- keskustelut ja väittelyt
- ryhmätyöt
- tuntityöskentely
- kokeet (suullinen, kirjallinen, toiminnallinen).

Monipuoliset arviointimenetelmät perustuvat muihinkin kuin kirjallisiin näyttöihin. Esimerkkejä erilaisista arvioinnissa käytettävistä työtavoista ovat

- itsearviointi
- vertaispalaute
- työskentelyn, toiminnan, osallistumisen ja prosessin arviointi
- jatkuva havainnointi ja seuranta.

Arviointi ohjaa työtapoja, ja arvioinnin perusteella sekä oppilas että opettaja voivat kehittää työtapojaan.

Oppiaineiden arvioinnista keskustellaan oppilaiden kanssa uuden kurssin tai lukuvuoden alkaessa sekä näiden aikana ja vanhempien kanssa vanhempainilloissa, arviointikeskusteluissa ja tarvittaessa Wilman välityksellä.

Ohjaavaa jatkuvaa palautetta annetaan pääsääntöisesti oppituntien aikana. Palautetta annetaan välittömästi opetustilanteessa, mutta sitä annetaan ja dokumentoidaan myös Wilman kautta.

Arviointikeskustelut käydään oppilaan ja huoltajan kanssa vähintään kerran lukuvuodessa. Niissä keskustellaan oppilaan koulunkäynnin kokonaistilanteesta ja opintojen edistymisestä.

Sotungin koulussa järjestetään säännöllisesti arviointikokouksia ja oppiaineryhmissä keskustellaan yhtenevistä arviointikäytänteistä ja jatkuvan palautteen antamisesta.

Sotungin koulussa 6–9 luokan oppilaat saavat lukuvuodessa kaksi todistusta, joihin sisältyy numeroarviointi. Lisäksi vuosittain käydään yksi arviointikeskustelu. 4.–5. luokan todistuksissa käytetään sanallista arviointia.

Käyttäytymisen arvioinnin kriteerit

10

Oppilas on huomaavainen ja hyväkäyttöksinen kaikkia kohtaan sekä oppitunneilla että välitunneilla. Hän edistää kouluyhteisön hyvää ilmapiiriä ja on esimerkkinä muille. Oppilas on omatoiminen ja vastuullinen. Oppilas tulee oppitunneille ajoissa ja käyttäytyy koulun järjestyssääntöjen mukaan.

9

Oppilas käyttäytyy moitteettomasti ja on ajoissa oppitunneilla. Hän on omatoiminen sekä ystävällinen ja kohtelias toisille. Hän opiskelee oppitunneilla häiritsemättä muita. Oppilas huolehtii ympäristöstä ja yhteisestä omaisuudesta.

8

Oppilas käyttäytyy hyvin, ja hänellä on myönteinen asenne koulunkäyntiin. Hän saattaa satunnaisesti häiritä työrauhaa, mutta osaa korjata käyttäytymistään ja pyytää anteeksi. Oppilas huolehtii ympäristöstä ja yhteisestä omaisuudesta. Hän saattaa myöhästyä joskus.

7

Oppilaan asenne koulunkäyntiin on vaihteleva. Hän häiritsee oppitunteja. Oppilaan käyttäytyminen vaatii ohjausta ja palaa entiselleen pian huomauttamisen jälkeen. Arvosanan 7 voi saada myös, jos oppilaalla on myöhästymisiä tai jälki-istuntoja tai kasvatust keskusteluja tai luvattomia poissaoloja.

6

Oppilas häiritsee oppitunteja toistuvasti, suhtautuu huomautuksiin ja ohjeisiin välinpitämättömästi eikä hän piittaa yhteisistä säännöistä. Käyttäytyminen on jatkuvasti epäasiallista eikä korjaannu huomautuksesta tai palaa entiselleen pian huomautuksen jälkeen. Arvosanan 6 voi saada myös, jos oppilaalla on paljon luvattomia poissaoloja tai paljon jälki-istuntoja tai kasvatust keskusteluja tai hän myöhästelee usein tai kiusaa muita.

5

Edellisen kohdan asioiden lisäksi oppilas käyttäytyy uhkaavasti tai väkivaltaisesti tai laiminlyö koulunkäynnin lähes kokonaan.

4

Oppilaan käyttäytyminen on uhkaavaa ja väkivaltaista. Hän suhtautuu lähiympäristöön vihamielisesti. Oppilas on vaaraksi muille tai itselleen. Hän ei ole koulun keinoin ojennettavissa. Arvosanan 4 voi saada myös, jos oppilas laiminlyö koulunkäyntinsä kokonaan.

7 OPPIMISEN JA KOULUNKÄYNNIN TUKI

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen käytännön järjestäminen

Sotungin koulussa seurataan oppilaan koulunkäyntiä, jotta mahdolliset vaikeudet havaitaan ajoissa. Välineinä tähän toimivat muun muassa oppilaan ja huoltajien kanssa käydyt keskustelut sekä opintojen edistymisen, poissaolojen ja käyttäytymisen muutosten seuranta.

Siirtymävaiheessa tapahtuvalla yhteistyöllä rakennetaan pohja hyvälle oppilaan tuntemukselle. Tarkoituksena on rakentaa opetusryhmät siten, että jokaisen oppilaan tarvitsema tuki ja alakoulusta jatkuvat ainevalinnat toteutuvat myös yläkoulussa. Siirtymävaiheessa siirretään vain koulunkäynnin kannalta välttämätön tieto.

Yleinen tuki

Sotungin koulussa oppilas ja hänen huoltajansa tavataan vuosittain. Jokaisen oppilaan kanssa käydään arviointikeskustelu ja tarvittaessa oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma.

Yleinen tuki koostuu opettajien antamasta tuesta (mm. eriyttäminen, tukiopetus) sekä satunnaisesta osa-aikaisesta erityisopetuksesta. Samalla opettajat arvioivat mahdollisen säännöllisen tuen tarvetta.

Tehostettu tuki

Kun oppilas siirtyy yleisen tuen piiristä tehostetun tuen piiriin, hänelle laaditaan pedagoginen arvio, jonka pohjalta laaditaan oppimissuunnitelma. Oppimissuunnitelman laatiminen kuvataan tarkemmin lukuvuosisuunnitelmassa.

Tehostettua tukea toteutetaan vähintään puolen vuoden ajan. Tämän jälkeen oppilaan tuen tarve arvioidaan uudelleen (esim. tehostetun tuen jatkuminen tai siirtyminen takaisin yleisen tai erityisen tuen piiriin).

Tehostettu tuki on säännöllistä laaja-alaista erityisopetusta tai joustavia opetusjärjestelyjä, jotka täsmennetään oppilaan oppimissuunnitelmassa. Sotungin koulussa tarjottavan tuen järjestäminen tarkennetaan vuosittain koulun lukuvuosisuunnitelmassa.

Erityinen tuki

Erityisen tuen käytännön järjestelyt kuvataan tarkemmin koulun lukuvuosisuunnitelmassa sekä kunkin oppilaan HOJKS:ssa.

Oppiaineen yksilöllistäminen

Erityiset painoalueet tarkoittavat sellaisten tietojen ja taitojen hallintaa, joita oppilas välttämättä tarvitsee oppiaineen tulevissa opinnoissa saavuttaakseen peruskoulun oppimäärän. Erityisiä painoalueita käytetään vain tehostetun tai erityisen tuen aikana ja ne muodostetaan oppilaan vuosiluokan keskeisistä sisällöistä. Painoalueista keskustellaan yhdessä oppilaan ja huoltajan kanssa.

Tukiopetus

Sotungin koulussa järjestetään tukiopetusta tarvittaessa. Tukiopetuksen järjestämistä koskevat periaatteet on kuvattu Vantaan kaupunkikohtaisessa opetussuunnitelmassa ja niitä tarkennetaan vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa.

Osa-aikainen erityisopetus

Sotungin koulussa osa-aikaista erityisopetusta järjestetään tarveharkintaisesti mm. seuraavin kriteerein:

- Oppilaalle annettu säännöllinen tukiopetus ei ole riittävä tukimuoto.
- Etusijalla ovat yleisopetukseen integroidut erityisen tuen oppilaat ja yksittäisissä aineissa yksilöllistetyt oppilaat.
- Oppilaalla on todennettuja oppimisvaikeuksia, ja/tai opinnot eivät edisty tavoitteiden mukaisesti.
- Oppilaalla on tuen tarve fyysisen tai psyykkisen sairauden tai sosiaalisen tilanteen vuoksi.

8 OPPILASHUOLTO

9 KIELEEN JA KULTTUURIIN LIITTYVIÄ ERITYISKYSYMYKSIÄ

Sotungin koulussa arvostetaan oppilaiden omia äidinkieliä. Oppilaita kannustetaan käyttämään omaa äidinkieltään opiskelun tukena ja kehittämään sitä esimerkiksi osallistumalla oman äidinkielen opetukseen. Opetuksessa hyödynnetään muun muassa erilaisia sanakirjoja, sanastoja, selkokielistä aineistoa ja soveltuvia verkkomateriaaleja sekä oppilaan omalla äidinkielellä tuotettua oppimateriaalia. Kodin ja koulun yhteistyössä hyödynnetään tulkkauspalveluita ja tiedotteita ja kutsuja käännetään mahdollisuuksien mukaan eri kielille.

Kielitietoisessa opetuksessa huomioidaan eri tiedonalojen kieli, käsitteet, sanasto ja tekstin rakenne. Opettajat kiinnittävät huomiota käyttämäänsä kieleen ja sen abstraktiuteen ja selventävät oppimateriaalin käsitteitä ja kielen rakenteita. Opetuksessa tuodaan esille käsitteitä, joiden merkitys opetettavassa aineessa voi olla erilainen kuin arkikielessä. Oppilaat tutustuvat oppiaineille tyypillisiin tekstilajeihin, ja heille annetaan työvälineitä niiden ymmärtämiseen. Oppilaille annetaan malleja erilaisten tekstien tuottamiseen. Oppilaan käyttämän kielen ja sanaston rikastaminen sekä laajentaminen sisältyvät kaikkien oppiaineiden opiskeluun.

Koulussamme eri tiedonalojen kieli on suomi. Jokainen opettaja on myös suomen opettaja; kukaan opettaja ei yksinään kannu vastuuta oppilaiden kielen kehittymisestä. Oppilaan kielellistä kehitystä seurataan opintojen etenemisen kautta: ongelmat kielellisessä kehityksessä näkyvät myös opintojen etenemisen vaikeutena.

Monikulttuurisuutta voidaan tukea myös kansainvälisellä ystävyystoiminnalla, vierailuilla ja teemapäivillä, jotka määritellään tarkemmin lukuvuosisuunnitelmassa.

Valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyvien oppilaiden sekä inklusiivisen valmistavan opetuksen oppilaiden opetusjärjestelyt suunnitellaan yksilöllisesti oppilaan tarpeiden mukaan ja käytänteitä tarkennetaan lukuvuosisuunnitelmassa.